

1. אורות / זרעונים / ה. יסורים ממרקים

כל הגדרה באלהות מביאה לידי כפירה, ההגדרה היא אליליות רוחנית, אפלו הגדרת השכל והרצון ואפלו האלהות עצמה ושם אלהים הגדרה היא, ומבלעדי הידיעה העליונה שכל אלה אינם כי-אם הזרחות ניצוציות ממה שלמעלה מהגדרה היו גם הם מביאים לידי כפירה.

2. אורות / זרעונים / ה. יסורים ממרקים

תמיד צריך לזכור את המחשבה, שתהיה ברורה בלא סיגים של דמיונות כוזבים, של פחדים שוא, של תכונות רעות, של העדרים וחסרונות. אמונת אלהים מאשרת את בני האדם רק כפי אותה המדה שהגדלה האלהית נחקרת ונלמדת מאותו החלק החשוב שלהם שהוא ראוי לכך. אז מאירה הנשמה מאור העליון על-ידי הדבקה באהבה ודעה שלמה לחיי-החיים, וכל ההרגשות, הדעות והמעשים מתעדנים. כפי גדל הזכוך של יסוד-היסודות הזה בתוכיות הנפש, כן תגדל ביותר הפעלה שתפעל גם הדבקות האלהית שברגש ושבהתפעלות הלב לנהל את כל מהלך החיים בארץ ישראל...

את המעצור היותר גדול ברוח האדם, בבאו לכלל דעת, מביא מה שהמחשבה האלהית היא קבועה בצורה מיחדת וידועה אצל בני-אדם, מפני ההרגל והדמיון הילדותי. זהו ניצוץ מהפגם של עשית פסל ותמונה, שתמיד אנו צריכים להזהר בו הרבה מאד, וביותר בתקופת דעת יותר בהירה.

2א. ספר מורה נבוכים - חלק א פרק נז

ידוע כי המציאות הוא מקרה קרה לנמצא, ולזה הוא ענין נוסף על מהות הנמצא. זהו הדבר המבואר הראוי לכל מה שלמציאותו סיבה, שמציאותו - ענין נוסף על מהותו. אמנם מי שאין סיבה למציאותו - והוא האלוה ית' וית' לבדו (כי זה הוא ענין אמרנו עליו ית' שהוא מחויב המציאות) - תהיה מציאותו עצמו ואמתתו, ועצמו מציאותו, ואינו עצם קרה לו שנמצא, ותהיה מציאותו ענין נוסף עליו, שהוא - מחויב המציאה תמיד, אין מתחדש עליו ולא מקרה קרה לו. ואם כן, הוא נמצא לא במציאות, (וכן חי - לא בחיים, ויכול - לא ביכולת, וחכם - לא בחכמה; אבל הכל שב לענין אחד, אין ריבוי בו, כמו שיתבאר):

3. הגר"א ליקוטים סוף ספד"צ

כי אין סוף ב"ה (א"ס) אין לחשוב בו כלל וכלל, כי אסור לכוונת בו אפילו חובת המציאות. כי אפילו ספירה ראשונה קוראים אין, ושניה מכנים יש, שידענו שהוא נמצא וזה לבד משיגים ממנו, מה שאין כן בראשונה, וכל שכן באין סוף ב"ה ית"ש שאסור לחשוב כלל וכלל, ואפילו אין סוף אסור לקרותו. ומה שאנו מדברים בו ובספירות הכל מרצונו והשגחתו שידוע מצד פעולותיו. וזה הכלל לכל דרכי הקבלה.

4. אורות קז

מתקופה לתקופה הולכת ומתבררת התערובת של אמונת היחוד הטהורה עם מחשכי ההגשמה, ובכל פעם שחלק ידוע מההגשמה נופל - נדמה כאילו האמונה נופלת, ואחר כך מתגלה שלא נפלה האמונה כי-אם נתבררה. בימים האחרונים לשיבת הרוח האנושי אל ספירת האמונה הברה נופלת קלפת ההגשמה האחרונה הדקה, שהיא יחש המציאות בכללות אל האלהות, שבאמת כל מה שאנו מגדירים "מציאות" הוא מופלג מהאלהות כערך בלתי נערך. צלליה של שלילה זו דומים הם לכפירה, מה שבאמת היא המעלה היותר עליונה שבאמונה כשהיא מתבררת יפה, ומתרגל הרוח להקשיב את קשב האמונה על-פי המעשים ועל פי ההשפעות, הופעות ההויה והופעות התורה והמוסר, - הדעת שהאלהות משפעת את המציאות וממילא היא למעלה מהמציאות, וחוזרת הכפירה הדמיונית המטהרת מטומאתה למרומי האמונה היותר טהורה. ואמנם צריכה היא שלילת-המציאות הזאת, החוזרת למקור כל ההויות ואיתניות היותר תמציתית של הדר כל המציאות, בינה מהודרת שבכל יום צריך להעלות אותה למקור טהרתה.

5. רמב"ם יד החזקה הלכות תשובה פרק ג

(ז) חמשה הן הנקראים מינים האומר שאין שם אלוה ואין לעולם מנהיג והאומר שיש שם מנהיג אבל הן שנים או יותר והאומר שיש שם רבון אחד אבל שהוא גוף ובעל תמונה וכן האומר שאינו לבדו הראשון וצור לכל וכן העובד כוכב או מזל וזולתו כדי להיות מליץ בינו ובין רבון העולמים כל אחד מחמשה אלו הוא מין. [השגת הראב"ד - והאומר שיש שם רבון אחד אלא שהוא גוף ובעל תמונה א"א ולמה קרא לזה מין וכמה גדולים וטובים ממנו הלכו בזו המחשבה לפי מה שראו במקראות ויותר ממה שראו בדברי האגדות המשבשות את הדעות].

6. אורות / זרעונים / ה. יסורים ממרקים

1. ההתישבות הנפשית הגסה, על-דבר מציאות התכן האלהי בעצם המלים והאותיות בלבדן, זאת היא שמחפירה את האנושיות, והכפירה באה כעין צעקה מעצמת מכאובים לגאל את האדם מבאר צרה נכריה 33 זו, להעלותו מחשכת האותיות והפתגמים למאור הרעיון והרגש, עד שהיא מוצאת מקום לעמד גם במרכז המוסריות. יש לכפירה זכות-הקיום הארעי, מפני שהיא צריכה לעכל את הזהמא שנתדבקה באמונה מאפס דעת ועבודה. זוהי כל תעודתה במציאות - להסיר את הצורות המיוחדות מהמחשבה המהותית של כל החיים ושרש כל המחשבות כלל.

2. כשנמשך המצב הזה משך של דורות מכרחת הכפירה לצאת בצורה תרבותית לעקר את זכר אלהים ואת כל המוסדים של עבודת-אלהים, אבל לאיזו עקירה מכונת ההשגחה העליונה? לעקירת הסיגים שהם רק חוצצים בין האדם ובין אור אלהי אמת, ועל משואות החרבות שהכפירה מחרבת תבנה דעת-אלהים הנשגבה את היכלה.

3. כדי לטהר את האויר מזהמת החצפה והרשעה של המחשבה במהות האלהות, - הצצה המביאה לידי עבודה זרה 34, - באה הכפירה המחלטת, שגם היא אינה טובה מהראשונה אבל מתנגדת לה תכלית נגוד. מתוך ההתנגשות של שני ההפכים האלה תעזר האנושיות 35 עזר גדול, להתקרב לדעת ד' ידיעה מאירה, המקרבתה לאשרה הזמני והנצחי. במקום המחשבה השוממה של ההתפרצות אל מהות האלהות תבוא בלבו מחשבה בהירה של המוסר הטהור והגבורה העליונה, המתנוצצים מאור האלהי וקשורים תמיד במקורו, שהיא מתוה לאדם את דרכי החיים ומציגתו באור ד'.

4. הרוח החזק יבוא מארבע רוחות 36 ויקים בסערותו בעל-כרחם את הקבורים בקברי- החלחלה של האלהיות הדמיונית החולנית: "וידעתם כי אני ד' בפתחי את קברותיכם", "והעליתי אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל אדמת ישראל" 37. יטהר רוח-הפריצים של הכפירה את כל הסחי שנתקבץ בשטח התחתון של רוח האמונה, ומתוך-כך יטהרו השמים ויראה האור הבהיר שבתכונת האמונה העליונה, שהיא שירת העולם ואמת העולם.

5. מי שמכיר את התוך שבכפירה מצד זה מוצץ הוא את דבשה ומחזירה לשרש-קדשתה, ומסתכל בהוד הקרח הנורא 38 - כפר שמים 39.

ע"י 34 על-פי משלי כג, כז. 35 ע"י ישועות-משיחו [לר"י אברבנאל] חלק ב פרק ה "שבהיות האדם בלתי נוטה אל אמונה מהאמונות משולל מכולן יקבל יותר בנקלה האמונה האמתית". 36 יחזקאל לו, ט. 37 יחזקאל לו, יב-יג.